Apostlenes Gjerninger: En Overgangsbok

Å forstå Guds plan gjennom «Rett deling av sannhetens ord»

Dette studiet er del 10 i en serie om systematisk bibeltolkning. For full sammenheng anbefales det å se de foregående ni delene. Vi skal nå utforske den avgjørende overgangsperioden i Apostlenes gjerninger.

NotebookLM

Tre Avgjørende Vendepunkter i Apostlenes Gjerninger

Apostlenes Gjerninger (ca. 30 år)

Pinsedag (Kap. 2): Åndens Utgytelse

Et profetisk tegn og et offisielt tilbud om Riket til nasjonen Israel.

Stefanus (Kap. 7): Israels Fall

Nasjonens endelige avvisning av Den Hellige Ånds vitnesbyrd.

Paulus (Kap. 9): Evangeliet til Hedningene

Gud innleder en ny, tidligere skjult plan for hedningene.

NotebookLM

Vendepunkt 1: Pinsedag – Et Profetisk Tegn for Israel

Pinsedag var ikke begynnelsen på menigheten, men oppfyllelsen av en nasjonal profeti knyttet til Israels lovede kongerike.

PROFETIEN

«Og det skal skje derefter at jeg vil utgyde min Ånd over alt kjød...»

Joel 2:28-29

OPPFYLLELSEN

Peter siterer Joel direkte: «I de siste dager skal det skje, sier Gud, da vil Jeg utgyte av min Ånd...»

Apostlenes gjerninger 2:17

Analyse: Den Hellige Ånds komme var en forventet hendelse, direkte knyttet til velsignelsene i Riket og Israels Nye Pakt (Ref: Jes. 44:2-8, Jer. 31:31-34, Esek. 36:24-28). Det signaliserte at tiden var inne.

NotebookLM

Beviset fra Himmelen: Kongen er Opphøyet

Tungetalens Hensikt: En reversering av Babel.

Guddommelig reversering av 1. Mosebok 11:7-9. Tungetalen var ikke ekstatisk tale, men virkelige språk (Apg 2:5-11) for å forkynne til jødene fra alle nasjoner, som profetert i Sakarja 8:20-23.

Åndens Utgytelses Betydning: Kongens autoritet bekreftet.

«Derfor, da han er blitt opphøyet ved Guds høyre hånd og har fått Den Hellige Ånd, som var lovt av Faderen, så har han utgytt dette som dere nå ser og hører.»
— Apostlenes gjerninger 2:33

Åndens utgytelse var det ultimate beviset på at Jesus Kristus var innsatt som Konge, og at hans Rike var klart til å bli etablert på jorden.

NotebookLM

Tilbudet til Nasjonen: «Omvend dere!»

Peter legger frem et direkte tilbud til Israel: Omvendelse vil føre til at Riket blir opprettet.

«Fatt da et annet sinn og omvend dere, så deres synder kan bli utslettet, for at husvalelsens tider kan komme fra Herrens åsyn, og han kan sende den for dere utvalte Messias, Jesus...»

— Apg 3:19-21

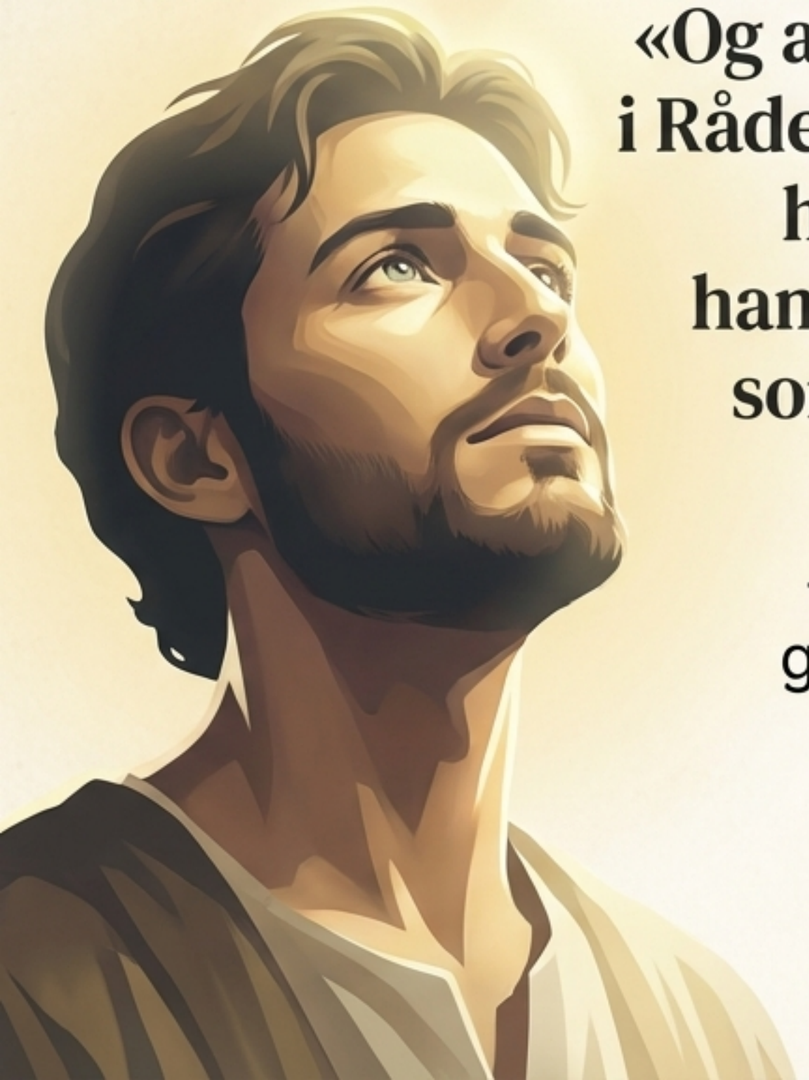
Spørsmålet til Israel: Vil du være en del av den troende levningen eller ikke? Det offisielle tilbudet om Riket har kommet!

Et glimt av Riket:

- En fremstilling av livet i Riket (Apg 2:42-47).
- Oppfyllelse av Esekiel 36:27: Kraften fra Den Hellige Ånd til å leve for hverandre.

NotebookLM

Vendepunkt 2: Stefanus – Nasjonens Siste Sjanse

«Og alle som satt i Rådet, stirret på ham og så at hans ansikt var som en engels ansikt.»

— Apostlenes gjerninger 6:15

Stefanus leverte et avgjørende budskap for å konfrontere nasjonens lederskap. Dette var Israels siste mulighet til å akseptere vitnesbyrdet fra Den Hellige Ånd, slik Moses en gang ga dem loven med et loven med et skinnende ansikt.

NotebookLM

Anklagen og Avvisningen: «Dere står alltid Den Hellige Ånd imot»

«Dere stivnakker og uomskårne på hjerter og ører! **Dere står alltid Den Hellige Ånd imot**, som deres fedre, så også dere. Hvem av profetene forfulgte ikke deres fedre? De drepte dem som forut forkynte om Den Rettferdiges komme, **han som dere nå har forrådt og myrdet.**»

— Apostlenes gjerninger 7:51-53

Konsekvens: Med steiningen av Stefanus avviste Israels lederskap ikke bare et menneske, men Den Hellige Ånds endelige kall til omvendelse.

NotebookLM

Fra Medskyldighet til Mord: Israels Eskalerende Skyld

Johannes Døperen:
Israel *tillot* drapet.

→

Jesus Kristus:
Israel *krevde* drapet.

→

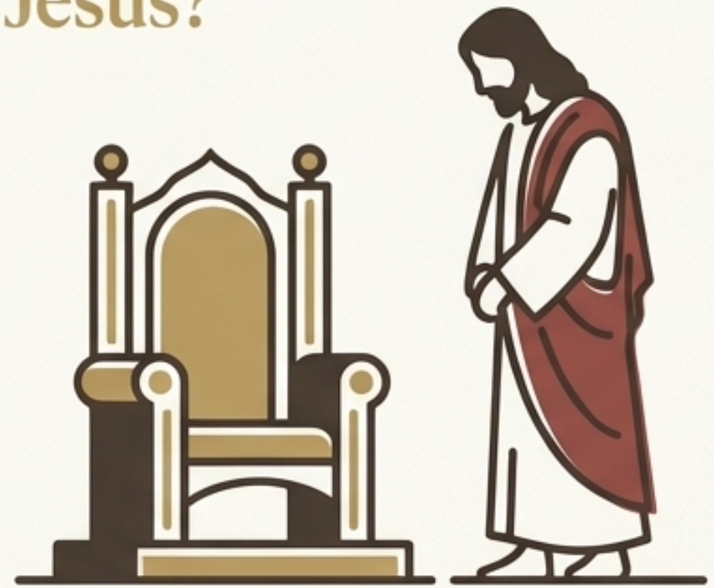

Stefanus:
Israel *begikk* drapet.

Det Avgjørende Tegnet i Himmelen: Hvorfor står Jesus?

> «Men han var fylt av Den Hellige Ånd, og rettet blikket mot himmelen og så Guds herlighet og Jesus stå ved Guds høyre hånd.»
> — Apg 7:55

Forklaring: I Salme 110:1 sitter Messias. At Kristus nå *står*, er et tegn på at han er i ferd med å innlede sin 'vredens dag' over sine fiender, som profetert i Jesaja 3:13 og Salme 2:1-5. Dommen er nær.

NotebookLM

Vendepunkt 3: Paulus – Et Redskap for Hedningene

Som svar på Israels endelige avvisning, handler Gud på en uventet måte. Han kaller ikke til umiddelbar dom, men velger ut en ny apostel for et nytt oppdrag.

Guds Ord til Ananias om Paulus:

«Gå av sted! For han er et utvalgt redskap for meg til å bære mitt navn fram både for hedningefolk og konger og for Israels barn.»

— Apostlenes gjerninger 9:15

Paulus' Egen Forståelse:

«...meg, den fremste av syndere. Men det var derfor jeg fikk miskunn, for at Jesus Kristus på meg først kunne vise hele sin langmodighet, til et forbilde for dem som siden skulle komme til tro på ham til evig liv.»

— 1 Timoteus 1:15-16

NotebookLM

En Ny Tid: «MEN NÅ»

DA: Profetiens Tid

Guds program var sentrert rundt nasjonen Israel og oppfyllelsen av paktene og profetiene. Evangeliet om Riket ble forkynt ‘for jøde først’.

MEN NÅ: Nådens Tidsalder

Etter Israels fall, åpenbares et nytt budskap og en ny husholdning – Kristi legeme, menigheten – hvor det ikke er forskjell på jøde og hedning. Dette var en ‘hemmelighet’ skjult i tidligere tider (Efeserne 3:1-9).

NotebookLM

Romerbrevet 11: En Guddommelig Oversikt over Apostlenes Gjerninger

Apostelen Paulus gir oss selv nøkkelen til å forstå utviklingen i Apostlenes gjerninger.

1. Israel «snublet», men falt ikke.

Ved korset ‘snublet’ Israel ved å avvise sin Messias. Men de ‘falt’ ikke som nasjon, på grunn av Kristi bønn: ‘Far, tilgi dem’ (Luk 23:34). Derfor fortsatte tilbudet om Riket etter korset.

2. Israel «faller», og frelse går til hedningene.

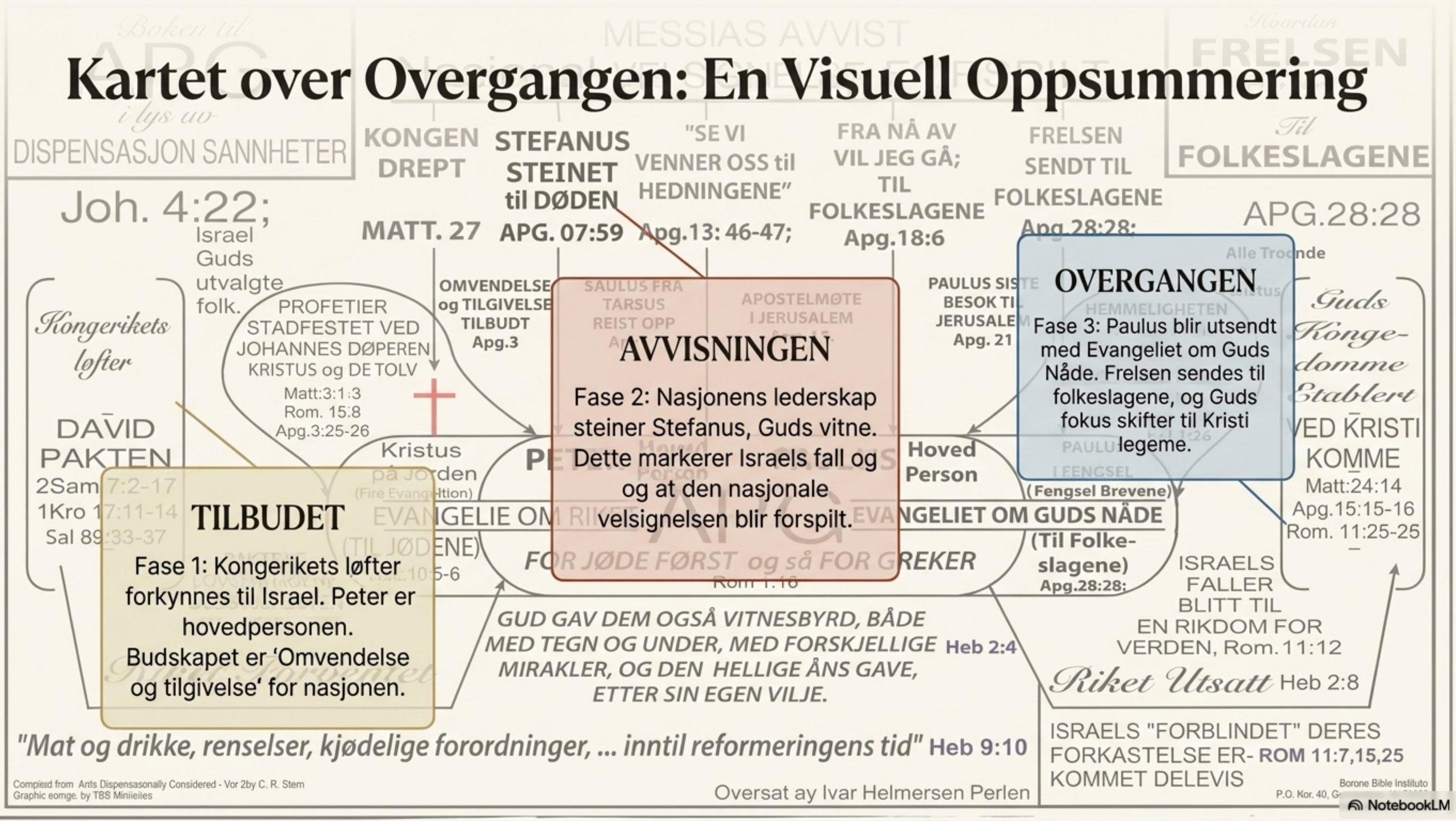
Israels definitive ‘fall’ skjedde ved avvisningen av avvisningen av Den Hellige Ånd (steiningen av Stefanus). Dette ble vendepunktet som åpnet for at frelsen formelt ble sendt til hedningene.

3. Israels «fåtallighet» fører til rikdom for verden.

Gjennom Apostlenes gjerninger ser vi en gradvis prosess: Israel som nasjon avtar i betydning, mens hedningene øker i antall. Dette er perioden på ca. 30 år hvor Gud vender seg fra Israel til menigheten.

NotebookLM

Kartet over Overgangen: En Visuell Oppsummering

AVVISNINGEN

Fase 2: Nasjonens lederskap steiner Stefanus, Guds vitne. Dette markerer Israels fall og og at den nasjonale velsignelsen blir forspilt.

OVERGANGEN

Fase 3: Paulus blir utsendt med Evangeliet om Guds Nåde. Frelsen sendes til folkeslagene, og Guds fokus skifter til Kristi legeme.

TILBUDET

Fase 1: Kongerikets løfter forkynnes til Israel. Peter er hovedpersonen. Budskapet er 'Omvendelse og tilgivelse' for nasjonen.

NotebookLM

En Utbredt Misforståelse: Startet Menigheten på Pinsedag?

NEI.

1. En av ‘menighetens store tabber’ er å lære at menigheten, Kristi legeme, startet på pinsedagen i Apostlenes gjerninger 2.
2. Tradisjonen lærer dette, men en rett deling av Ordet viser at Pinsedag tilhørte Israels profetiske program og var en del av deres ‘siste dager’.
3. Den nåværende husholdning, ‘Guds nådes frelses husholdning’, ble først åpenbart gjennom apostelen Paulus etter Israels fall.

NotebookLM

Veien Videre

Vi har sett at Apostlenes gjerninger er en bok om overgang, markert av tre avgjørende vendepunkter. Vi har utfordret den tradisjonelle tanken om at menigheten startet på Pinsedag.

Men hva hendte da *egentlig* på Pinsedag, og hvordan skal vi forstå hendelsene i lys av Guds fulle plan?

I neste program ser vi nettopp på dette spørsmålet.

NotebookLM